

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Pavlem Svobodou v právní věci žalobce **D. M.**, nar. [redacted], [redacted], právně zastoupeného JUDr. Hanou Kapitánovou, advokátkou, Sady 5. května 36, 301 12 Plzeň proti žalovanému **J. P.**, nar. [redacted], [redacted], právně zastoupenému Mgr. Stanislavem Hykyšem, advokátem, Zelená 267, 530 03 Pardubice, o zaplacení 238.000,-- Kč s příslušenstvím

takto:

- I. Směnečný platební rozkaz, vydaný Krajským soudem v Plzni dne 4.3.2009 pod č.j. 45 Cm 86/2009-10, se ponechává v platnosti v plném rozsahu.**
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení celkovou částkou ve výši 26.328,-- Kč do 3 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobce.**

Odůvodnění

Žalobce se žalobou ze dne 18.2. 2009, která byla soudu doručena téhož dne, domáhal vydání směnečného platebního rozkazu (dále jen SPR), jímž by žalovanému bylo uloženo zaplacení směnečné sumy ve výši 238.000,-- Kč se směnečnou odměnou 7983,-- Kč a úrokem ze směnečné sumy 6% za dobu od 15.2. 2008 do zaplacení. Oprávněnost žaloby byla dokládána originálem směnky. Soud ve věci rozhodl vydáním SPR, proti kterému žalovaný v zákonné lhůtě podal námitky. Žalovaný namítal, že prostřednictvím směnky, vystavené dne 11.5. 2007 , mělo být financováno zahájení stavby rodinného domku společností Ekonomické stavby s.r.o. (dále jen ES), kterou žalobce zastupuje jako její [redacted]. Žalovaný se

společnosti ES uzavřel smlouvu o smlouvě budoucí na výstavbu rodinného domu . Podle čl. III.3.3 měl žalovaný zaplatit zálohu na přípravné práce ve výši 170.000,-- Kč. Tuto částku k dispozici neměl a bylo mu nabídnuto, že žalobce jako fyzická osoba mu tuto částku půjčí. Tato záloha měla být průčtována v souvislosti s konečnou cenou domu, žalovaný ji měl žalobci zaplatit z hypotéky, kterou si měl žalovaný na realizaci stavby vzít. Dne 11.5. 2007 byla podepsána smlouva o půjčce mezi žalobcem jako věřitelem a žalovaným jako dlužníkem. Podle smlouvy o půjčce měl věřitel (žalobce) půjčovanou částku složit přímo na účet společnosti ES a měla být vázána účelově na financování zálohy dle čl. III.3.3 Smlouvy o smlouvě budoucí. Na zajištění této půjčky byla vystavena žalovaným směnka. K uzavření vlastní smlouvy na stavbu domu však již nedošlo.

Podle názoru žalovaného není žalobce oprávněn uvedenou částku ze směnky požadovat, mělo se jednat o zálohové plnění vůči firmě, jejímž [REDAKCE] žalobce je. To, že nedošlo k uzavření vlastní smlouvy o dílo, navazující na smlouvu o smlouvě budoucí, způsobila společnost ES a v důsledku toho tato společnost od svého [REDAKCE] přijala bez právního důvodu plnění, které by mělo být vráceno žalovanému. Podle názoru žalovaného by zaplacení směnečné sumy způsobilo u žalobce bezdůvodné obohacení, navíc zřetelně odporující dobrým mravům, protože žalobce jako [REDAKCE] společnosti ES mohl ovlivnit plnění závazku se strany ES. Jako důkazy pro svá tvrzení žalovaný doložil Smlouvu o smlouvě budoucí č. 07/189, dále návrh smlouvy o dílo ze dne 10.4. 2008 a Smlouvu o půjčce ze dne 11.5. 2007.

Soud ve věci provedl důkazní řízení, a to zejména na podkladu listinných důkazů, které byly podkladem pro rozhodnutí, které soud vydal ve formě rozsudku ze dne 21.4. 2009. V tomto rozsudku soud provedené důkazy specifikoval a provedl jejich právní hodnocení. Na tomto základu pak bylo rozhodnuto tak, že napadený SPR byl ponechán v platnosti v plném rozsahu a žalobci bylo přiznáno právo na náhradu nákladů námitkového řízení.

V zákonné lhůtě žalovaný proti tomuto rozsudku Krajského soudu v Plzni podal odvolání, které bylo řešeno Vrchním soudem v Praze jako soudem odvolacím. Odvolací soud pak svým rozsudkem ze dne 4.11. 2010 napadené rozhodnutí Krajského soudu v Plzni potvrdil v plném rozsahu, když se v podstatě ztotožnil se závěry soudu prvostupňového ohledně aktivní legitimace žalobce a ohledně důkazního břemene pro prokázání důvodnosti námitek na straně žalovaného. Dále odvolací soud poukázal na to, že u námitek proti SPR je zákonem dána tzv. koncentrační lhůta, a to třídní. Pokud v průběhu odvolacího řízení žalovaný uplatnil některé další námitky proti SPR po této třídní lhůtě, pak již k těmto námitkám s ohledem na zmíněnou koncentrační lhůtu přihlížet nelze. Pokud se týká námitek, které žalovaný včas proti SPR uplatnil, odvolací soud neshledal na straně soudu prvního stupně pochybení v hodnocení těchto námitek.

Následně pak žalovaný jak rozsudek soud prvního stupně, tak i rozsudek soudu odvolacího napadl ústavní stížností. K této stížnosti Ústavní soud ČR rozhodl Nálezem pod č. I. ÚS 563/11 ze dne 13. 11. 2012 tak, že :

- I. Rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 4.11.2010, č.j. 8 Cmo 133/2010-101, a rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 21.4.2009, č.j. 45 Cm 86/2009-44, bylo porušeno právo stěžovatele na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

- II. Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 4.11.2010, č.j. 8 Cmo 133/2010-101, a rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 21.4.2009, č.j. 45 Cm 6/2009-44, se ruší.

Podle názoru Ústavního soudu postupem obecných soudů došlo k porušení práva stěžovatele (žalovaného) na soudní ochranu, a to takovou aplikací příslušných právních předpisů, která je sice formálně souladná s jejich textem, avšak odhlíží od reálných společenských vztahů. Postup obecných soudů podle názoru Ústavního soudu z tohoto důvodu nebyl ústavně konformní, ale jednalo se o tzv. přepjatý formalismus. Dále pak ve svém Nálezu Ústavní soud uvedl, že:

„Stěžovatel se v řízení před obecnými soudy brání vůči nároku vyplývajícímu z jeho vlastní zajišťovací směnky, která vedla ke vzniku skripturního obligačního vztahu mezi příslušnými subjekty (mezi stěžovatelem a vedlejším účastníkem). Ústavní soud shledal, že stěžovatel uplatnil vůči vydanému rozkazu včasné námitky, tyto námitky obecné soudy neshledaly důvodnými s argumentem, že vycházejí z nesprávných stěžovatelových představ o účincích relevantních projevů vůle (zejména smlouvy o půjčce, podle níž věřitel plnil dlužníkům závazek vůči třetí osobě, tudíž nebylo třeba reálného plnění mezi účastníky smlouvy o půjčce). Obecné soudy však přistoupily ryze formálně k hodnocení jeho námitky o pozici vedlejšího účastníka ve společnosti zhotovitele. Není pravdivé tvrzení, že vedlejší účastník byl jejím [redacted] (byl [redacted] akciové společnosti, jako jediného [redacted] zhotovitele), nicméně byl statutárním orgánem ([redacted]) zhotovitele. Za této situace bylo na soudcích, aby skrz formálně odlišnou právní subjektivitu právnické osoby a subjektivitu [redacted], adekvátně zhodnotily „dvoudomé“ vystupování vedlejšího účastníka při uzavírání smlouvy o dílo a smlouvy o půjčce a jak toto vystupování mohlo u stěžovatele vyvolat pochybnosti o odlišnosti subjektů ve vzniklých právních vztazích, včetně toho zda tato pozice neumožňuje nežádoucí manipulaci vedlejšího účastníka s protistranou právního vztahu, tj. se stěžovatelem, v jeho neprospěch.“

Věc s ohledem na výše uvedené skutečnosti byla vrácena k dalšímu řízení soudů prvního stupně. V této věci pak bylo nařízeno další jednání a to dne 24.1. 2013. Řízení bylo po důkazní stránce doplněno některými dalšími listinnými důkazy.

Žalobce předložil soudu „Dohodu o narovnání“ ze dne 17.10. 2012, uzavřenou mezi společností Ekonomické stavby (dříve zhotovitelem) a žalovaným (dříve objednatelem). Touto smlouvou došlo k narovnání ve smyslu ust. § 585 obč. zák. tak, že žalovaný se zavázal společnosti Ekonomické stavby zaplatit částku 100.000,-- Kč, a to ve splátkách, které byly v Dohodě o narovnání specifikovány. Z dohody plyne, že společnost Ekonomické stavby požaduje na žalovaném zaplacení pohledávky ve výši 434.476,--Kč z titulu Smlouvy o budoucí smlouvě o dílo č. 07/189 ze dne 26.3. 2007 a ze Smlouvy o dílo č. 07/ 189, přičemž žalovaný nárok společnosti co do výše i důvodu odmítá. Sporná a pochybná práva mezi účastníky dohody byla upravena dohodou o narovnání.

Ze Zápisu o předání projektové dokumentace bylo zjištěno, že žalovaný jako přejímající (a investor) potvrdil jedno vyhotovení projektové dokumentace na stavbu rodinné domku v obci [redacted] p.p.č. [redacted] v k.ú. [redacted] ve stupni projekt stavby. Investor prohlásil, že dokumentace je zpracována v souladu se zadáním stavby a s připomínkami z koordinační porady projektu.

Dopisem ze dne 30.9. 2011 Mgr. P. T. v zastoupení společnosti Ekonomické stavby zaslal přípis právnímu zástupce žalovaného. V dopisu se konstatuje, že žalovaný uhradil zálohu ve výši 170.000,-- Kč a vyčísluje nedoplatek se strany žalovaného ve výši 434.476,-- Kč, s nabídkou možného snížení a splátek.

Ze Souhlasu s provedením ohlášené stavby ze dne 31.3. 2008, vydaného Městským úřadem Březová nad Svitavou bylo zjištěno, že tento úřad vydal souhlas s provedením stavby rodinného domu na pozemku č. v katastrálním území k ohlášení, které podal žalovaný.

Z výpisu z obchodního rejstříku, vedeného Krajským soudem v Plzni pod sp. zn. C 10006, bylo zjištěno, že se týká společnosti Ekonomické stavby s.r.o., IČ 25224476, kde je veden jako žalobce a jako společnost Ekonomické stavby rodinná a.s., IČ 26353776.

Z výpisu z obchodního rejstříku, rovněž vedeného Krajským soudem v Plzni pod sp. zn. B 976, bylo zjištěno, že se týká společnosti Ekonomické stavby rodinná a.s., IČ 26353776, kde je uveden žalobce jako .

Vedle nově prováděných důkazů pak soud opětovně, v rámci intencí, daných nálezem ústavního soudu hodnotil i důkazy provedené v průběhu řízení, které probíhalo před rozhodnutím Ústavního soudu a to jak před soudem prvního stupně, tak i před soudem odvolacím.

S ohledem na stanovisko uvedené Ústavním soudem v nálezu, kterým došlo ke zrušení jak prvostupňového tak i odvolacího, se soud znovu zabýval zejména zhodnocením vystupování žalobce, a to jednak jako fyzické osoby v otázce poskytnutí půjčky mezi žalobcem jako věřitelem a žalovaným jako dlužníkem a vedle toho pak mezi žalobcem jako společností Ekonomické stavby s.r.o. (dále jen ES) a společností ES a to společností Ekonomické stavby rodinná a.s. (dále jen ESR) a zda a jak mohlo toto vystupování žalobce u žalovaného vyvolat pochybnosti o odlišnosti subjektů ve vzniklých právních vztazích, včetně toho, zda tato situace neumožnila nežádoucí manipulaci vedlejšího účastníka (v ústavním nálezu míněn žalobce) s proti stranou (v ústavním nálezu míněn žalovaný) tedy ústavním stěžovatelem.

Podle názoru soudu skutečnost, že žalobce byl v době uzavírání právního vztahu mezi účastníky (smlouva o půjčce) ES, a to společností ESR, zde roli nehraje. Žalobce ani ve smlouvě o smlouvě budoucí ani ve smlouvě o dílo ani ve smlouvě o půjčce nikdy v pozici společnosti ESR nevystupoval, třít také žalovaným ani jeho právním zástupce nikdy nebylo akcentováno.

Pokud se týká uzavírání právních vztahů mezi žalovaným a společností ES, pak v tomto vztahu žalobce vystupoval jako této společnosti, jako její . Tato skutečnost však žalovanému byla nesporně známa a plynula z podpisů na smluvních dokumentů. To, že rozdíl v osobě žalovaného jako společnosti ES, ať již při uzavírání smlouvy o smlouvě budoucí i vlastní smlouvy o dílo, oproti osobě žalobce jako poskytovatele půjčky jako fyzickou osobou byl zřejmý, plyne zcela jasně i z námitek, které po vydání SPR žalovaný sám podal. V těchto námitkách žalovaný zcela jasně tyto dvě různá postavení žalobce přesně odlišuje. Výslovně uvádí, že žalobce je společnosti ES, a

že žalovaný s touto společností uzavřel smlouvu o budoucí smlouvě o dílo č. 07/189 na výstavbu rodinného domu. Protože podle čl. III.3.3. měl zaplatit zálohu na přípravné práce ve výši 170.000,-- Kč a tuto sumu neměl k dispozici, bylo mu nabídnuto, že žalobce, a to jako **fyzická osoba** mu poskytne půjčku. Tato záloha měla být průčtována v souvislosti s konečnou cenou díla a žalovaný ji měl žalobci zaplatit z hypotéky, kterou si měl na stavbu vzít. **Z obsahu námitek zcela jasně plyne, že žalovaný si byl zcela přesně vědom toho, že při uzavírání smluvního vztahu se společností ES vystupuje žalobce jako [redacted] společnosti ES jako zhotovitele, kdežto při jednání o půjčce vystupuje výslovně jako fyzická osoba.** Potvrdil, že půjčka žalobcem poskytovaná měla být poukázána přímo na účet společnosti ES a bude účelově vázána jako záloha na Smlouvu o smlouvě budoucí. Sporná směnka pak byla zajišťovacím institutem pro návratnost půjčky žalobci. I ze směnky pak zcela jasně a logicky plyne, že směnečná suma má být placena žalobci a nikoliv společnosti ES. Pokud pak žalovaný uvádí, že k uzavření vlastní smlouvy o dílo mezi žalovaným a společností ES nedošlo, je to podle názoru soudu irelevantní a navíc pak i o pravdivosti tohoto tvrzení lze pochybovat. Žalovaný sám považoval za nutné od vlastní smlouvy o dílo odstoupit, což učinil přípisem ze dne 18.11. 2008 (viz čl. 27 spisu), přičemž žádal aby mu byla vrácena složená záloha ve výši 170.000,-- Kč. Navíc pak součástí spisového materiálu smlouva o dílo jen (viz čl. 19-26). Součástí spisového materiálu je i potvrzení společnosti ES o složení zálohy ve výši 170.000,-- Kč žalovaným a to formou půjčky poskytnuté žalobcem, poukázané přímo společnosti ES. V každém případě však problém uzavření vlastní smlouvy o dílo mezi žalovaným jako objednatelem a žalobcem jako zhotovitelem nesouvisí se smlouvou o půjčce. Žalovaný tvrdí, že nemá žádný dluh vůči společnosti ES ani vůči žalobci a žalobce není oprávněn po něm požadovat jakékoliv plnění. Firma, jejímž je žalobce [redacted], způsobilá, že nedošlo k uzavření smlouvy o dílo a tím přijala od svého [redacted] pana M. [redacted] plnění bez právního důvodu, které by měla vrátit. Placení na směnku žalovaným žalobci by podle žalovaného bylo bezdůvodným obohacením žalobce a tento postup by odporoval dobrým mravům, protože žalobce jednal jako [redacted] firmy a mohl ovlivnit, zda k uzavření smlouvy dojde či nikoliv.

S tímto výkladem se však soud naprosto nemůže ztotožnit. Ze strany žalovaného zde dochází k nepřípustnému směšování dvou zcela odlišných právních vztahů. Soud považuje za plně prokázané, že došlo k uzavření smlouvy o půjčce mezi žalobcem jako věřitelem a žalovaným jako dlužníkem s tím, že tato půjčka ve výši 170.000,-- Kč bude žalobci poskytnuta ve prospěch žalovaného přímo na účet společnosti ES a bude sloužit jako záloha na zhotovení přípravné dokumentace podle smlouvy mezi žalovaným a společností ES. Tato záloha v rámci půjčky byla také poskytnuta a její návratnost byla spornou směnkou zajištěna. Tím se důvod vystavení sporné směnky naplnil. Přijetím finančních prostředků od žalobce nedošlo u společnosti ES k bezdůvodnému obohacení, protože se jednalo o zálohovou platbu na přípravnou dokumentaci, kterou byl povinen zaplatit žalovaný a učinil tak právě formou účelově vázané půjčky od žalobce. Pokud se strany společnosti ES nedošlo k poskytnutí plnění ve výši přijaté zálohy, je právem žalovaného od společnosti žádat vyúčtování. Tvrzení žalovaného o tom, že žalobce jako [redacted] společnosti ES mohl ovlivnit uzavření smlouvy či její neuzavření a plnění žalovaného vůči žalobci by bylo v rozporu s dobrými mravy rovněž nepovažuje soud za relevantní. Jak již bylo uvedeno, společnost ES přijala zálohovou platbu od žalovaného (byť formou půjčky poskytnuté žalobcem) a bylo by tedy její povinností provést vyúčtování této částky. Rozhodně nelze předpokládat, že by společnost ES byla povinna vracet půjčku ve výši 170.000,-- Kč zpět žalobci, protože mezi společností ES a žalobcem jako fyzickou osobou nebyl žádný právní vztah. Již z obsahu námitek, uplatněných žalovaným v zákonem stanovené koncentrační lhůtě, se podává, že smlouva o

půjčce byla uzavřena 11.5. 2007, peníze z této půjčky byly společnosti ES zaplacený 16.5. 2007, vlastní smlouva o dílo měla být uzavírána až 15.11. 2007 a žalovaný od ní písemně odstupoval až dopisem ze dne 18.11. 2008. Z celé této posloupnosti a z vlastní formulace, námitek žalovaného je podle názoru soudu zcela evidentní, že žalovaný si byl zcela jasně vědom toho, kým je mu poskytována půjčka – tedy fyzickou osobou – a z jakého důvodu jedná žalobce za společnost ES – jako její [REDAKCE]. Podle názoru soudu prvního stupně z jednání žalobce při uzavírání smlouvy o půjčce a naproti tomu při jednání o smlouvě o smlouvě budoucí resp. o smlouvě o dílo nelze nikde dovodit, že by se strany žalobce v jakékoliv z uvedených pozic docházelo k nežádoucí manipulaci se žalovaným, a že by žalovaný měl pochybnosti o odlišnosti subjektů v uvedených právních vztazích. Zde soud musí opakovaně odkázat zejména na námítky žalovaného, který v nich zcela přesně odlišuje jednání žalobce jako poskytovatele půjčky coby fyzické osoby od jednání [REDAKCE] společnosti ES.

Soud prvního stupně je zde tedy zcela přesvědčen, že žalovaný v zájmu zajistit si prostředky na zaplacení plnění ze smlouvy o smlouvě budoucí sjednal se žalobcem jako fyzickou osobou smlouvu o půjčce, tato smlouva byla řádně naplněna a návratnost půjčky byla zajištěna směnkou, jejíž proplacení je předmětem tohoto sporu. Naproti tomu si žalovaný byl při smluvních jednáních se společností ES vědom toho, že p. M. [REDAKCE] za tuto společnost jedná jako její [REDAKCE]. Následně směřování tohoto vystupování žalobce pak je podle názoru soudu již účelovým jednáním ze strany žalovaného. Toho, že si žalovaný byl vědom toho, že ke vzniku závazků a povinností jeho vztahu se společností ES došlo, je prokazováno i tím, že následně žalovaný uzavřel dohodu o narovnání s uvedenou společností (byť to je zcela nepodstatné pro posuzovaný směnečný vztah).

Soud tedy shrnuje – je prokázáno, že žalovaný vystavil na řad žalobce směnku vlastní na sumu 258.000,-- Kč s datem splatnosti 15.2. 2008. Jedná se o směnku bez formálních vad, na podkladu žaloby a této směnky byl vydán směnečný platební rozkaz. Proti tomuto směnečnému platebnímu rozkazu žalovaný uplatnil námítky, jejichž hodnocení jako irelevantních již soud provedl v rozsudku, který byl následně ústavním náležen zrušen. Na tomto hodnocení však soud nepovažuje za nutné činit jakékoliv změny. Pokud se pak týká výtek uplatněných v nálezu Ústavního soudu, domnívá se soud prvního stupně, že nebylo shledáno, že by se strany žalobce docházelo k jakékoliv nežádoucí manipulaci se žalovaným.

Pokud vystupoval jako [REDAKCE] společnosti ES, vždy tak byl náležitě označen a pokud bylo jednáno o půjčce, pak zde není ani jeden údaj, který by mohl u dlužníka (žalovaného) způsobit jakékoliv pochybnosti o tom, že jedná s někým jiným než osobou fyzickou. S ohledem na výše uvedené tedy podle názoru soudu je nutno vydaný SPR ponechat v platnosti v plném rozsahu.

Výrok o náhradě nákladů vychází z ust. § 142 odst. 1 o.s.ř., když žalobce měl v řízení o námitkách plný úspěch, a proto má nárok na náhradu nákladů, účelně vynaložených na uplatnění práva. Zde se jedná o tyto náklady :

První námitkové řízení – jeden režijní paušál 300,-- Kč s DPH, celkem 357,-- Kč (vyhl. 177/96 Sb.)

Odvolací řízení – poloviční paušální odměna advokáta (484/2000 Sb.) 21.040,-- Kč, jeden režijní paušál 300,-- Kč a DPH 4.268,-- Kč, celkem odvolací náklady 25.608,-- Kč.

Druhé námitkové řízení – režijní paušál 300,-- Kč + DPH 363,-- Kč.

Celkem tedy náklady k náhradě 26.328,-- Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím soudu podepsaného.

Nebude-li povinnost žalovaného splněna dobrovolně, lze se jejího splnění domáhat návrhem na výkon rozhodnutí.

Krajský soud v Plzni
dne 31.01.2013

Za správnost vyhotovení:
Eva Bošková

Mgr. Pavel Svoboda, v.r.
samosoudce